

Krajowy Ośrodek
Wsparcia Rolnictwa

Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych PROW 2014-2020

Poddziałanie 3.1 PROW 2014-2020

OT Szczecin
ul. Matejki 6B
71-615 Szczecin

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR) powstał 1 września 2017 roku na mocy ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. (Dz. U. 2017 poz. 623). W tym też terminie przestały istnieć dwie agencje rolne: Agencja Rynku Rolnego i Agencja Nieruchomości Rolnych, których zadania przejął w znacznej części KOWR.

Poddziałanie 3.1 „Wsparcie na przystępowanie do Systemów Jakości” PROW 2014-2020

Konsumenci w Unii Europejskiej coraz częściej kierują się podczas zakupów żywności nie tylko ceną produktów, ale także ich walorami zdrowotnymi, smakowymi, tradycją wytwarzania czy ściślejszą kontrolą procesu produkcji. Z tych trendów konsumenckich możemy zaobserwować wzrost popytu na:

- żywność wysokiej jakości,
- produkty regionalne,
- żywność wyprodukowaną w rolnictwie ekologicznym,
- produkty żywnościowe wytworzone metodami tradycyjnymi.

Zwiększa się zainteresowanie zarówno konsumentów krajowych jak i zagranicznych tymi produktami. Nasz kraj posiada tradycję i potencjał rozwoju produkcji żywności o ponadstandardowej jakości, w tym produktów regionalnych. Produkcja ponadstandardowej żywności jest dużą szansą na rozwój gospodarstw rolnych, ich specjalizację i wzrost dochodowości produkcji.

Poddziałanie 3.1 „Wsparcie na przystępowanie do Systemów Jakości” PROW 2014-2020

**„Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych”, są
wspierane poprzez dwa poddziałania:**

- 3.1. „Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości”, które ma na celu zwiększenie uczestnictwa rolników w unijnych i krajowych systemach jakości,
- 3.2. „Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym” obejmujące wsparcie akcji w zakresie informacji i promocji produktów wysokojakościowych podejmowanych przez uczestników systemów jakości;

Poddziałanie 3.1 „Wsparcie na przystępowanie do Systemów Jakości” PROW 2014-2020

Podstawa prawna

- art. 16 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005
- art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020,
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 sierpnia 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz.U.2015 poz. 1195)

Poddziałanie 3.1 „Wsparcie na przystępowanie do Systemów Jakości” PROW 2014-2020

Terminy naboru wniosków w ramach poddziałania 3.1

I nabór wniosków 01.12.2015 r. – 29.01.2016 r. (nabór zakończony)

II nabór wniosków 02.11.2016 r. – 31.12.2016 r. (nabór zakończony)

III nabór wniosków 28.11.2017 r. – 29.12.2017 r.

Poddziałanie 3.1 „Wsparcie na przystępowanie do Systemów Jakości” PROW 2014-2020

Beneficjentem podziałania jest:

- rolnik aktywny zawodowo, w rozumieniu art. 9 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 z dnia 17 grudnia 2013r. ustanawiającego przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 637/2008 i rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009,
- rolnik, który nie korzystał lub nie korzysta ze wsparcia w ramach działania „Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności” objętego PROW 2007-2013 dla systemu jakości, którego dotyczy wniosek o przyznanie pomocy,

Poddziałanie 3.1 „Wsparcie na przystępowanie do Systemów Jakości” PROW 2014-2020

Ponadto rolnik :

- posiadać numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności prowadzonym przez ARiMR;
- musi być posiadaczem co najmniej 1 ha użytków rolnych,
- oraz otrzymywać jednolitą płatność obszarową w ramach systemów wsparcia bezpośredniego za rok poprzedzający rok złożenia wniosku o przyznanie pomocy albo w którym składa wniosek o przyznanie pomocy.

Poddziałanie 3.1 „Wsparcie na przystępowanie do Systemów Jakości” PROW 2014-2020

Systemy uprawnione do wsparcia

Poddziałanie 3.1 „Wsparcie na przystępowanie do Systemów Jakości” PROW 2014-2020

Unijne systemy jakości

Na historię europejskiego systemu oznaczeń jakości trzeba patrzeć przez pryzmat powojennych dziejów Europy. Po latach biedy i niedostatków w wielu państwach nastąpił bardzo szybki rozwój przemysłu i rolnictwa. Dzięki uprzemysłowieniu rolnictwa na wielką skalę, cel został osiągnięty z nawiązką. Jednak po paru dekadach pojawiły się problemy związane z degradacją środowiska, a gdy tempo przyrostu naturalnego w Europie spadło – także z nadprodukcją żywności niezbyt wysokiej jakości. Z tych powodów już od ponad 20 lat jednym z głównych zadań wspólnej polityki rolnej Unii Europejskiej stała się likwidacja nadwyżek żywności i zamiana ilości w jakość. Liczne rozwiązania prawne obejmują szczególną ochroną producentów wytwarzających żywność wysokiej jakości, wolną od konserwantów, naturalną, różnorodną i po prostu smaczną. Krótko mówiąc: żywność regionalną i tradycyjną.

Poddziałanie 3.1 „Wsparcie na przystępowanie do Systemów Jakości” PROW 2014-2020

Aby ta ochrona mogła być skuteczna, Unia Europejska wprowadziła wspólny system znakowania żywności wzorowany na funkcjonującym od wielu lat systemie francuskim. Chroni on i promuje produkty regionalne i tradycyjne, przyznając im następujące oznaczenia:

- ☐ **Chroniona Nazwa Pochodzenia (ChNP),**
- ☐ **Chronione Oznaczenie Geograficzne (ChOG),**
- ☐ **Gwarantowana Tradycyjna Specjalność (GTS).**

W Unii Europejskiej jest obecnie około 600 zarejestrowanych produktów z oznaczeniem ChNP, 550 z ChOG, oraz 40 z oznaczeniem GTS.

Poddziałanie 3.1 „Wsparcie na przystępowanie do Systemów Jakości” PROW 2014-2020

Chroniona Nazwa Pochodzenia

To europejski znak przyznawany produktom regionalnym o wyjątkowej jakości, nazwie nawiązującej do miejsca, w którym są wytwarzane i podkreślającej ich związek z tym miejscem. Wszystkie surowce potrzebne do wytworzenia tych produktów pochodzą z określonego obszaru geograficznego oraz wszystkie fazy produkcji odbywają się na tym obszarze (np. oscypek i bryndza podhalańska są związane z Podhalem wieloma elementami: rasą owiec i krów, sposobem i warunkami wypasu, jakością i rodzajem mleka, metodami wytwarzania sera itp.) Do tej pory wyróżniono tym systemem w Polsce 9 produktów, m.in.: bryndza podhalańska, oscypek, redykołka, wiśnia nadwiślanka, podkarpacki miód spadziowy, karp zatorski, fasola „Piękny Jaś” z Doliny Dunajca/ fasola z Doliny Dunajca.

Poddziałanie 3.1 „Wsparcie na przystępowanie do Systemów Jakości” PROW 2014-2020

Chronione Oznaczenie Geograficzne

To europejski znak przyznawany produktom regionalnym o wyjątkowej jakości, o nazwie nawiązującej do miejsca, w którym są wytwarzane. Jest przyznawany produktom, których co najmniej jedna faza wytwarzania odbywa się na danym terenie (np. miód wrzosowy z Borów Dolnośląskich, który jest wytwarzany z pyłku pozyskiwanego z kwiatów wrzosu z Borów Dolnośląskich, ale pszczoły mogą być tu przywożone z innych obszarów). Do tej pory wyróżniono tym systemem w Polsce 18 produktów, m.in.: miód wrzosowy z Borów Dolnośląskich, rogal świętomarciński, wielkopolski ser smażony, andruty kaliskie, truskawka kaszubska, fasola korczyńska, miód kurpiowski, kiełbasa lisiecka, susza sechleńska, obwarzanek krakowski, jabłka łąckie, śliwka szydlowska, chleb prądnicki, miód drahimski, jabłka grójeckie, kołacz śląski/kołacz śląski, ser koryciński swojski oraz jagnięcina podhalańska.

Poddziałanie 3.1 „Wsparcie na przystępowanie do Systemów Jakości” PROW 2014-2020

Gwarantowana Tradycyjna Specjalność

To system obejmujący produkty, które swój tradycyjny charakter zawdzięczają co najmniej 30-letniej historii wytwarzania. Także ich składniki lub metoda produkcji muszą być tradycyjne. Instrumenty te zapewniają ochronę producentów przed nieuczciwą konkurencją i pozwalają im promować swoje wyroby. Jednocześnie informują konsumenta o specyfice i unikatowości tych produktów. Do tej pory wyróżniono tym systemem w Polsce 9 produktów, min.: staropolskie miody pitne: półtorak, dwójniak, trójniak i czworniak, olej rydzowy, pierzekaczewnik, kiełbasa jałowcowa, kiełbasa myśliwska oraz kabanosy.

Poddziałanie 3.1 „Wsparcie na przystępowanie do Systemów Jakości” PROW 2014-2020

Rolnictwo ekologiczne

To system gospodarowania o zrównoważonej produkcji roślinnej i zwierzęcej, w którym do ochrony roślin aktywizowane są procesy przyrodnicze. W produkcji rolniczej wykorzystuje się naturalne nawozy oraz metody biologiczne i mechaniczne. Wykluczone jest stosowanie syntetycznych nawozów, chemicznych środków ochrony roślin, regulatorów wzrostu, dodatków paszowych i organizmów modyfikowanych genetycznie (GMO). Rolnictwo ekologiczne to metoda produkcji przyjazna dla środowiska. Uprawy bez agrochemii i kontrolowane metody wytwarzania produktów przyczyniają się do zachowania różnorodności biologicznej, a wytworzona żywność ma wysoką jakość.

Poddziałanie 3.1 „Wsparcie na przystępowanie do Systemów Jakości” PROW 2014-2020

System ochrony nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych

wyrobów winiarskich w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013

Poddziałanie 3.1 „Wsparcie na przystępowanie do Systemów Jakości” PROW 2014-2020

Krajowe systemy jakości

W związku z rosnącym zainteresowaniem konsumentów danymi na temat jakości produktów żywnościowych, w Polsce odnotowano znaczny wzrost liczby systemów wyróżniania produktów ze względu na ich cechy lub właściwości, administrowanych przez organizacje branżowe. Systemy te służą dostarczeniu konsumentom sprawdzonych i potwierdzonych informacji dotyczących produktów rolnych objętych systemami jakości żywności. Specyfikacja produktu końcowego, wytworzonego w ramach prywatnych systemów jakości żywności uznanych za krajowe, wynika ze szczegółowych obowiązków nałożonych na producentów, gwarantujących jakość produktu końcowego, która w sposób znaczący przewyższa handlową jakość produktów. Systemy te obejmują obowiązujące opisy produktów, a zgodność z tymi opisami jest weryfikowana przez niezależny organ kontrolny. Obecnie mamy następujące uznane prywatne systemy jakości żywności:

Poddziałanie 3.1 „Wsparcie na przystępowanie do Systemów Jakości” PROW 2014-2020

Integrowana produkcja roślin (IP)

To system produkcji oparty na rzeczywistym zapotrzebowaniu pokarmowym roślin, na wykorzystaniu w sposób zrównoważony postępu biologicznego i technicznego w uprawie, ochronie i nawożeniu roślin, ze zwróceniem szczególnej uwagi na zdrowie ludzi i ochronę środowiska.

System „Jakość Tradycja”

System uznany na podstawie decyzji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi i administrowany przez Polską Izbę Produktu Regionalnego i Lokalnego. Jest to system, w którym wytwarzane są jedynie produkty charakteryzujące się tradycyjnym składem, sposobem produkcji, szczególną jakością, wynikającą z ich tradycyjnego charakteru. Za tradycyjny uważa się produkt, który posiada co najmniej 50-historię wytwarzania.

Poddziałanie 3.1 „Wsparcie na przystępowanie do Systemów Jakości” PROW 2014-2020

System Jakości Wieprzowiny PQS „Pork Quality System”

system uznany na podstawie decyzji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi i administrowany przez Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej oraz Związek Polskie Mięso. System obejmuje mięso wieprzowe wysokiej jakości.

Quality Meat Program QMP

system uznany na podstawie decyzji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Kontrolowany przez Polskie Zrzeszenie Producentów Bydła Mięsnego. W ramach tego systemu wytwarzana jest młoda wołowina i wołowina wysokiej jakości. Ten system daje sprzedawcom detalicznym i konsumentom gwarancję oraz podstawę do większego zaufania wobec jakości wołowiny.

Systemy „Quality Assurance for Food Products”

To system obejmujący tuszki, elementy i mięso z kurczaka, indyka i młodej polskiej gęsi owsianej, kulinarne mięso wieprzowe oraz wędliny. System uznany na podstawie decyzji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi i administrowany przez Unię Producentów i Pracodawców Przemysłu Mięsnego.

Poddziałanie 3.1 „Wsparcie na przystępowanie do Systemów Jakości” PROW 2014-2020

Co obejmują koszty kwalifikowalne:

- Koszty kontroli po których wydaje się certyfikat zgodności lub świadectwo jakości,
- Koszty składek na rzecz uprawnionych grup producentów,
- Koszt zakupu publikacji, związanych z prowadzeniem produkcji w zakresie systemu jakości, którego dotyczy wopp,
- W przypadku integrowanej produkcji –zakup pułapek feromonowych, barwnych i lepowych.

Podatek VAT nie stanowi kosztu kwalifikowalnego

Poddziałanie 3.1 „Wsparcie na przystępowanie do Systemów Jakości” PROW 2014-2020

Kwota wsparcia:

- 3 200 zł / rok – dla systemu **gwarantowanych tradycyjnych specjalności**, rejestru chronionych nazw pochodzenia i chronionych oznaczeń geograficznych, systemu ochrony nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych wyrobów winiarskich,
- 3 000 zł / rok – w przypadku **systemu rolnictwa ekologicznego**,
- 2 750 zł / rok – w przypadku systemu **integrowanej produkcji roślin**,
- 1 470 zł / rok – w przypadku systemu **„Jakość Tradycja”**,
- 2 386 zł / rok – w przypadku systemu **„Quality Meat Program”**,
- 1 700 zł / rok – w przypadku systemu jakości **„Pork Quality System”**,
- 2 000 zł / rok – w przypadku systemu jakości **„Quality Assurance for Food Products”**.

Maksymalna kwota wsparcia może wynieść w każdym okresie pomocy nie więcej niż równowartość 2 000 euro na gospodarstwo.

Pomoc ma formę refundacji, w okresie 5 lat od przystąpienia do systemu jakości.

Poddziałanie 3.1 „Wsparcie na przystępowanie do Systemów Jakości” PROW 2014-2020

Wnioski o przyznanie pomocy oraz o płatność składane są:

- ☐ **osobno** dla każdego produktu wyprodukowanego w ramach systemu:
GTS, ChNP, ChOG oraz „Jakość Tradycja”,

- ☐ **łącznie** dla wszystkich produktów wyprodukowanych w ramach systemu:
rolnictwo ekologiczne,
integrowana produkcja roślin,
QMP, PQS, QAFP.

Poddziałanie 3.1 „Wsparcie na przystępowanie do Systemów Jakości” PROW 2014-2020

Okres pomocy obejmuje okres pięciu kolejnych 12 miesięcy liczonych od dnia:

- objęcia systemem kontroli przez jednostkę certyfikującą,
- zgłoszenia do WIORIN zamiaru prowadzenia IP.

Wniosek o płatność z załącznikami składany dla każdego okresu pomocy w terminie 90 dni od dnia upływu okresu pomocy.

Poddziałanie 3.1 „Wsparcie na przystępowanie do Systemów Jakości” PROW 2014-2020

Pomocy finansowej nie przyznaje się beneficjentowi za dany okres pomocy, jeżeli:

- w przypadku unijnego systemu rolnictwo ekologiczne: z protokołu kontroli w gospodarstwie przeprowadzonej przez jednostkę certyfikującą w okresie pomocy wynika, że produkcja produktów przeznaczonych do spożycia przez ludzi nie obejmuje minimum 0,5 ha użytków rolnych,
- beneficjent ubiega się we *Wniosku o przyznanie płatności bezpośredniej* o przyznanie kwoty przeznaczonej na refundację kosztów transakcyjnych poniesionych z tytułu kontroli gospodarstwa w ramach działania „Rolnictwo ekologiczne” objętego Programem, poniesionych także z tytułu tej kontroli, której dotyczy wniosek o płatność albo jeżeli beneficjentowi kwota ta została przyznana,
- nie będzie w stanie przedłożyć wymaganych dokumentów potwierdzających uczestnictwo w danym systemie jakości żywności,
- został wykluczony z ubiegania się o pomoc na podstawie przepisów Unii Europejskiej i krajowych,

Poddziałanie 3.1 „Wsparcie na przystępowanie do Systemów Jakości” PROW 2014-2020

- otrzymał decyzję przyznającą rentę strukturalną lub zbył gospodarstwo rolne po wydaniu mu przez ARiMR postanowienia o spełnieniu warunków do uzyskania renty strukturalnej,
- ubiegając się o płatność, nie przedstawi dowodów księgowych, potwierdzających poniesienie kosztów, na podstawie których obliczana jest wysokość wsparcia, albo znacznie przeszacuje wysokość żądanej kwoty w stosunku do faktycznie należnej (mechanizm redukcji, tj. pomniejszenia płatności o różnicę pomiędzy kwotą wnioskowaną a należną na podstawie uznanych dowodów księgowych, spowoduje zredukowanie płatności do 0 zł),
- uniemożliwi przeprowadzenie u siebie kontroli na miejscu,
- poświadczy nieprawdę w złożonych dokumentach,
- złoży wniosek o płatność po terminie.

Poddziałanie 3.1 „Wsparcie na przystępowanie do Systemów Jakości” PROW 2014-2020

Beneficjent jest zobowiązany do:

- niefinansowania realizacji operacji z udziałem innych środków publicznych,
- umożliwienia przeprowadzania kontroli związanych z przyznaną pomocą, w trakcie jej udzielania oraz przez 5 lat od dnia otrzymania ostatniej płatności,
- przechowywania dokumentów związanych z przyznaną pomocą, w trakcie jej udzielania oraz przez 5 lat od dnia otrzymania ostatniej płatności,
- udostępniania uprawnionym podmiotom informacji niezbędnych do przeprowadzenia ewaluacji w okresie objętym pomocą oraz przez 5 lat od dnia otrzymania ostatniej płatności,

Poddziałanie 3.1 „Wsparcie na przystępowanie do Systemów Jakości” PROW 2014-2020

- informowania Agencji o każdej zmianie danych zawartych w złożonych dokumentach, w okresie objętym pomocą oraz przez 5 lat od dnia otrzymania ostatniej płatności,
- spełnienia warunków niezbędnych do przyznania jednolitej płatności obszarowej, w ramach systemów wsparcia bezpośredniego oraz do ubiegania się o przyznanie tej płatności za lata, w których będzie otrzymywał pomoc.

Poddziałanie 3.1 „Wsparcie na przystępowanie do Systemów Jakości” PROW 2014-2020

Dziękuję za uwagę

Krajowy Ośrodek
Wsparcia Rolnictwa

www.kowr.gov.pl

OT Szczecin
ul. Matejki 6 b
71-615 Szczecin
tel. 91 81 44 200